

PAIKALLINEN OPETUSSUUNNITELMA OULUN KAUPUNGIN LUKIOILLE

2 LUKIOKOULUTUKSEN TEHTÄVÄ JA ARVOPERUSTA

2.2 Arvoperusta

Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja lukioiden toiminta nojaa kaupunginvaltuuston päättämiin arvoihin reiluus, rohkeus ja vastuullisuus. Reiluus pitää sisällään pyrkimyksen avoimuuteen, tasapuolisuuteen, rehellisyyteen ja yhteistyöhön. Reiluus tarkoittaa myös henkilöstön ja opiskelijoiden kuuntelemista, kohtaamista ja kannustamista. Rohkeus ilmenee niin oikeudenmukaisuuden puolustamisena kuin uusien, toimintaympäristön muutokset huomioon ottavien toimintatapojen etsimisestä. Rohkeutta on myös ymmärtää virheiden tekeminen osana uuden oppimista. Vastuullisuus on perustehtävän hyvää hoitamista, kokonaisuuden kannalta parhaan lopputuloksen etsimistä ja yhteisiin tavoitteisiin sitoutumista.

3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.2 Opiskeluympäristöt ja -menetelmät

Oulun kaupungin lukioissa opiskelun pohjana on oppimiskäsitys, jonka mukaan opiskelija on aktiivinen, itsenäinen, tietoa hankkiva ja muokkaava oppivan yhteisön jäsen. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten opiskelijoiden, opettajien, asiantuntijoiden ja yhteisöjen kanssa erilaisissa oppimisympäristöissä, joita ovat konkreettiset (esim. luokkatyöskentely, vierailut), sähköiset (sähköiset oppimislustat) ja fiktiiviset (esim. taiteet, pelillisuus, esteettinen oppiminen) oppimisympäristöt. Opiskelu on yksin ja yhdessä tekemistä, ajattelemista, suunnittelemista, tutkimista, keskustelemista ja oppimisprosessien monipuolista arvioimista.

Itsenäinen oppija on tietoinen oppimisprosessistaan. Hän ennakoii ja suunnittelee oppimisen vaiheita ja osaa liittää uudet asiat aiemmin oppimaansa. Hän osaa luoda ja soveltaa oppimaansa tietoa ja

jakaa osaamistaan yhdessä muiden kanssa. Oppiminen on monimuotoista ja perustuu aiemmin hankittuun osaamiseen ja sen syventämiseen uusissa opinnoissa.

Opiskelun tavoitteena on itsenäisen oppijan kasvun ja oppimisen tukeminen. Opetuksessa hyödynnetään tutkimiseen, kokeilemiseen ja ongelmanratkaisuun perustuvia opetusmenetelmiä, jotka edistävät oppimaan oppimista, kriittisen ja luovan ajattelun kehittämistä ja luovat pohjaa tavoitteelliselle ja elinikäiselle oppimiselle.

Monipuolisten menetelmien avulla voidaan edistää kokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää osaamista. Yhteisölliset ja toiminnalliset työtavat edistävät opiskelijoiden aktiivista työskentelyä ja yhteistyötaitojen sekä vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Sähköiset oppimisympäristöt ja menetelmät ovat luonteva osa opetusta ja mahdollistavat myös yksilöllisen etenemisen. Opiskelijoita ohjataan käyttämään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa. Monimuoto- ja etäopetus tarjoavat vaihtoehtoisia opintopolkuja ja vahvistavat opiskelijan aktiivista roolia itsenäisenä oppijana.

4 OPISKELIJAN OHJAUS JA TUKEMINEN

4.1 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Oulun kaupungin lukioissa huoltajille järjestetään vanhempainiltoja ja erimuotoisia tapahtumia eri vuosiluokilla. Huoltajat saavat tietoa opiskelijan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja arvioinnista Wilma-käyttöliittymän kautta. Koulujen vastuulla on tiedottaa koteja riittävästi niin yksittäistä opiskelijaa kuin koko kouluyhteisöä koskevasta työsuunnitelmasta ja sen muutoksista sekä kannustaa huoltajia osallistumaan koulun toiminnan kehittämiseen.

Moniammatillisena yhteistyönä laadittu koulukohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma tulee olla Wilmassa opiskelijoiden ja huoltajien luettavissa. Koulutuksen järjestäjä selvittää määräajoin kyselyiden avulla opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän

toiminnasta. Lukioita suositellaan käyttämään myös omia tiedonhankintamenetelmiä toimintansa kehittämiseksi.

Koulut kehittävät ja arvioivat yhteistyötä osana vuosittaista työsuunnitelmaa. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö kuvataan koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa.

4.2 Ohjaus

Oulun kaupungin lukioissa toteutetaan ohjaus kuuluu kaikille –toimintaperiaatetta. Opiskelijat saavat laadukasta ja tavoitteellista opintojen ohjausta lukio-opintojensa aikana. Ohjaus on jokapäiväistä ja koko koulun henkilökunnalle kuuluvaa toimintaa, johon kaikki lukion opiskelijat osallistuvat. Monipuolisella ohjauksella tuetaan ja kannustetaan opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä autetaan opiskelijaa kehittämään valmiuksiaan tehdä koulutusta ja tulevaisuutta koskevia valintoja ja ratkaisuja. Jokaista opiskelijaa kunnioitetaan yksilönä, jolla on oikeus ohjaukseen. Opiskelijan rooli ohjauksessa on aktiivinen ja osallistuva toimija.

Opiskelija laatii ohjauksessa opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman opintojensa etenemiseksi ja jatko-opintojen siirtymisen tueksi. Oulun kaupungin lukioissa on laadittu Wilma-käyttöliittymässä olevat ohjauksen lomakkeet kyseisten suunnitelmien tueksi. Lukioiden ohjaustoiminta tukee opiskelijoiden hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, tarjoaa aineksia itsetuntemuksen lisääntymiseen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja toimijuutta kehitetään Oulun kaupungin lukioissa esimerkiksi tuutoritoiminnan kautta. Ohjauksen avulla edistetään opiskelijoiden yhdenvertaista oppimista ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä.

Ohjaustoimintaa tehdään yhteistyössä opiskelijan, huoltajien, opiskeluhuoltohenkilöstön ja muiden sidosryhmien kanssa. Opiskelijoiden opintojen sujumista ja etenemistä seurataan mm. Wilma-käyttöliittymän kautta. Opinto-ohjaajalla on päävastuu ohjauksen suunnittelusta, toteuttamisesta ja kehittämisestä. Ohjausta kehitetään Oulun kaupungin lukioiden opinto-ohjaajien tiimissä, joka koontuu säännöllisesti kerran kuukaudessa. Opinto-ohjausta voidaan järjestää kurssimuotoisena opetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena sekä vertaistukena. Jokaisella opiskelijalla on nimetty ryhmäohjaaja, joka toimii opiskelijan lähiohjaajana lukio-opintojen ajan. Aineenopetta-

ja ohjaa opiskelijaa opettamansa oppiaineen opiskelutaidoissa ja avaa oman alansa jatko-opintomahdollisuuksia. Ohjaus on integroituna jokaiseen oppiaineeseen.

Monialainen yhteistyö ympäröivän yhteiskunnan kanssa tukee Oulun lukioden kasvatus- ja opetus-tavoitteita. Oulun lukiot tekevät monipuolisesti yhteistyötä lähialueiden yläkoulujen, toisten lukioi-den sekä ammatillisten oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa. Lukioilla on valmiudet tehdä monipuolista yhteistyötä yritysten, yhteisöjen ja Oulun kaupungin eri toimialojen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös elinkeinoelämän ja eri kulttuurilaitosten kanssa.

Ohjauksen merkitys korostuu koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa. Oulun kaupungin lukioissa järjestetään peruskoulun oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajilleen ja opettajilleen mah-dollisuus tutustua lukio-opintoihin.

Osa lukio-opinnoista voidaan suorittaa muissa toisen asteen oppilaitoksissa. Oulun kaupungin luki-oiden opiskelijoilla on mahdollisuus valita omaan opinto-ohjelmaansa yksittäisiä kursseja toisesta kaupungin lukiosta, eLukiosta tai ammatillisista oppilaitoksista. Toisessa lukiossa suoritettut kurssit hyväksytään lukiolain 23 §:n mukaisesti osaksi opiskelijan oppimäärää. Opiskelijoille on mahdollista suorittaa myös kokonainen vaihtojakso toisessa lukioissa tai ammatillisesti suuntautunut opintojak-so ammatillisissa oppilaitoksissa. Ammatillisten opintojen avulla voi tutustua tiettyyn ammattialaan ja edistää näin jatko-opintovalmiuksia. Opiskelija voi lukea hyväkseen lukion oppimäärään muualla suoritettut opinnot, jotka ovat tavoitteiltaan ja keskeisiltä sisällöiltään lukion opetussuunnitelman mukaisia. Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään aina erikseen pyydettyäessä.

Yhtenä lukiokoulutuksen tavoitteena on opiskelijoiden kulttuuri-identiteetin vahvistaminen ja mui-den kulttuurien tuntemuksen lisääminen. Tätä yhteistyötä tukevat lukioden kansainväliset kontaktit ja yhteistyö eri ulkomailla toimivien oppilaitosten kanssa. Lukiot voivat järjestää vierailuja, opiskeli-javaihtoja, leirikouluja ja esiintymis-/kilpailumatkoja.

4.3 Oppimisen ja opiskelun tuki

Erityisopetus

Oulun kaupungin lukioissa erityisopetus auttaa opiskelijaa tiedostamaan ja ymmärtämään omia vahvuuksiaan sekä tuen tarpeita omassa opiskelussaan. Erityisopetus tukee ja vahvistaa opiskelijan myönteistä kuvaa itsestään oppijana ja auttaa häntä tunnistamaan omaan oppimiseen vaikuttavia tekijöitä.

Erityisopetuksella edistetään yhdenvertaisuutta opiskella ja suorittaa lukio-opinnot. Opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet ohjaavat yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Pedagogisen tuen suunnitelman (PETS) avulla huomioidaan opiskelijan yksilölliset oppimisedellytykset. Opiskelijaa tuetaan käyttämään hänelle soveltuvia opiskelumenetelmiä ja tarpeellisia erityisjärjestelyjä.

Oulun kaupungin lukioiden opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua lukemisen ja kirjoittamisen perustaitojen kartoitukseen, jonka tulosten perusteella opiskelijan kanssa suunnitellaan pedagogista tukea. Lukitutkimusten perusteella opiskelija voi saada lukilausunnon ylioppilastutkintoa varten. Opiskelija voi saada tukea, ohjausta ja opetusta oppimisvaikeuksiin. Lukion erityisopetuksen tavoitteena on auttaa opiskelijaa tunnistamaan hänelle sopivia opiskelustrategioita ja kehittämään opiskeluun sopivia toimintatapoja.

4.4 Opiskeluhoolto

Oulun kaupungin lukioissa opiskeluhoollolla edistetään välittämisen ja myönteisen vuorovaikutuksen toimintakulttuuria ja varmistetaan kaikille tasavertainen kasvamisen ja oppimisen mahdollisuus, jota oppilaitoksen toimintatavat ja käytännöt tukevat. Opiskeluhoollon tavoitteena on opiskelun esteiden, oppimisvaikeuksien sekä muiden opiskeluun liittyvien ongelmien ehkäiseminen, tunnistaminen, lieventäminen ja poistaminen mahdollisimman varhain.

Opiskeluhooltotyötä ohjaavia periaatteita ovat

- opiskeluhooltotyön suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi yhteistyössä koko oppilaitoksen henkilökunnan, opiskelijoiden ja huoltajien kanssa

- opiskelijoiden ja huoltajien osallisuuden vahvistaminen
- koko oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin sekä turvallisen ja terveellisen kasvuympäristön seuraaminen ja ylläpitäminen yhteisöllisen opiskeluhoollon keinoin
- myönteisen vuorovaikutuksen ja keskinäisen huolenpidon ilmapiirin edistäminen sekä avoimen ja kaikkia osapuolia kunnioittavan työskentelytavan tukeminen huomioiden nuoren eri kehitysympäristöjen merkitys kasville ja kehitykselle
- varhaisen tuen tarpeen tunnistamisen, huolen puheeksi ottamisen ja tarkoituksenmukaisen puuttumisen vahvistaminen sekä uusien toiminta- ja ratkaisumallien kehittäminen
- monialaisten asiantuntijaverkostojen toimintatapojen kehittäminen sellaisiksi, että opiskelijaa tuetaan konkreettisesti hänen kehitysympäristöissään.

Oulun kaupungin *Opiskeluhoolto ja opiskelun tukitoimet lukiossa* -oppaassa on kuvattu opiskeluhoitopalvelujen toteuttamisen tapaa käytännössä. Opas toimii Oulun kaupungin lukioiden opetussuunnitelman opiskeluhooltoä käsittelevän luvun tukimateriaalina. Oppaassa tarkastellaan lukioiden opiskeluhoollon toiminnan perusteita ja lähtökohtia, kuvataan toteuttamisen tapaa ja rakenteita, selvennetään opiskeluhoollon kirjaamiskäytäntöjä ja salassapidon merkitystä osana yksilökohtaisen opiskeluhoollon kokonaisuutta.

Opetussuunnitelman lisäksi Oulun kaupungin yleisiä toimintaperiaatteita linjataan *lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa*. Oppilaitostasolla opiskeluhoollon suunnitelmassa määritellään oppilaitoksen omat toimintaperiaatteet ja sopimukset yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon toteutustavoista ja -periaatteista sekä yhteistyöstä eri osapuolten kesken. Oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnitelmassa kuvattua opiskeluhoollotyötä johtaa rehtori. Yksittäisen opiskelijan osalta opiskeluhoollon toteuttamisen suunnitelma, toimintatapa, yhteistyö ja toteutumisen seuranta kirjataan opiskeluhoollon kertomukseen.

4.4.1 Opiskeluhoollon keskeiset periaatteet

Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Oulun kaupungin lukioissa on tärkeää yhteisöön kuulumisen ja vuorovaikutuksen ihmisten välillä. Ne ovat hyvinvoinnin, terveyden ja elämänhallinnan perusedellytyksiä. Tarkoitus on, että

opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoitona. Lähtökohdaksi on tieto oppilaitoksesta nuorten hyvinvointiin vaikuttavana keskeisenä kehitysympäristönä. Myönteisen lähtökohdan yhteisölliseen työhön tuo myös tieto siitä, että yhteisöllistä hyvinvointia on mahdollista vahvistaa suunnitelmallisilla toimenpiteillä.

Yhteisöllisen opiskeluhoitoon edistäminen ja toteuttaminen kuuluu kaikille opiskeluyhteisössä työskenteleville osana heidän päivittäistä toimintaansa. Tämä tarkoittaa terveyden ja hyvinvointiin liittyvien näkökohtien huomioon ottamista opetuksen sisällöissä, menetelmissä ja järjestelyissä ja muussa toiminnassa. Monien oppiaineiden sisältö tukee lähtökohtaisesti yhteisöllisen opiskeluhoitoon tavoitteita.

Oulun lukioissa yhteisöllistä opiskeluhoitoa voidaan tehdä koko oppilaitosta tukevana työnä mutta myös kohdistaa opiskeluryhmiin. Oululaisissa lukiossa opiskelijakunta- ja opiskelijatuutoritoiminnalla voidaan tukea opiskelijoiden osallisuutta sekä turvallisuutta ja hyvinvointia. Yhteisölliseen opiskeluhoitoon kuuluu yhteistoiminnan vahvistaminen kodin ja oppilaitoksen kesken sekä oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa. Vanhempainyhdistysten toiminta, vanhempainillat sekä erilaiset luento- ja keskustelutilaisuudet vahvistavat kodin ja oppilaitoksen vuoropuhelua. Lisäksi hyvinvointia ja opiskelua edistävät myös opiskelijoiden poissaolojen seuranta sekä varhainen ongelmien tunnistaminen ja niihin puuttuminen.

Yksilökohtainen opiskeluhoito

Oulun kaupungin lukioiden opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaisiin opiskeluhoitoon palveluihin. Niihin sisältyvät opiskeluterveydenhoito, kuraattori- ja psykologipalvelut sekä monialainen opiskeluhoito. Opiskeluhoitoon liittyvien asioiden työstäminen tapahtuu aina yhteistyössä opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Tavoitteena on tukea opiskelijaa varhaisessa vaiheessa niin, että tuen järjestämistä suunnitellaan ja sen toteutumista seurataan. Opettaja huomaa usein ensimmäisenä opiskeluhoitoon tarpeen mutta asioita työstetään monialaisessa opiskelijakohtaisessa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmä kootaan opiskelijan ja huoltajan luvalla tapauskohtaisesti. Ryhmässä arvioidaan avun ja tuen tarpeet sekä sovitaan vastuunjaosta.

Opiskeluhooltoryhmät monialaisessa yhteistyössä

Oulun kaupungin lukioissa opiskeluhooltotyötä tehdään monialaisesti. Monialaisuus opiskeluhuollossa toteutuu silloin, kun oppilaitoksen johdon ja henkilöstön edustajien lisäksi työskentelyssä ovat mukana opiskeluhoollon palveluiden sekä opiskelijoiden edustus. Monialaiseen opiskeluhoollon ryhmään voi kuulua myös muita sosiaali- ja terveydenhuollon sekä nuorisopalveluiden tai kulttuurialojen edustajia. Yksittäisten opiskelijoiden opiskeluhooltoasiassa monialaisuus tarkoittaa sitä, että opiskelijan ja huoltajan lisäksi mukana on pedagogisia asiantuntijoita ja opiskeluhoollon työntekijöitä.

4.4.2 Opiskeluhoollon suunnitelmat ja niiden laatiminen

Oulun kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan on kirjattu opiskeluhoollon tavoitteet ja paikallisen toteuttamistavan keskeiset periaatteet, arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta sekä käytettävissä olevista opiskeluhoolltopalveluista. Siihen on kirjattu toimet, joilla vahvistetaan yhteisöllistä opiskeluhoolltoa ja opiskelijoiden varhaista tukea sekä tiedot suunnitelman toteuttamisesta, seurannasta sekä opiskeluhoollon laadunarvioinnista. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma tarkistetaan kaupunginvaltuustossa vähintään kerran neljässä vuodessa.

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoolltosuunnitelman laadinta

Oulun kaupungin lukioiden opiskeluhoolltosuunnitelmissa on arvioitu opiskeluhoollon kokonaistarvetta sekä määritetty oppilaitoksen käytettävissä olevat opiskeluhoolltopalvelut. Lisäksi suunnitelmassa on kuvattu yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon toimintatavat sekä yhteistyö opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Suunnitelmaan on kuvattu myös opiskeluhoollon seurantaan ja arviointiin sisältyvät käytännön toimintaperiaatteet.

Opiskeluhoolltosuunnitelman tavoitteet perustuvat oppilaitosyhteisöstä, opiskelijoilta ja huoltajilta kerättyyn tietoon. Oulun kaupungin lukioissa hyvinvointitiedon keruun avulla kartoitetaan opiskelijoiden ja huoltajien kokemusta opetuksesta sekä fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista.

Oulun lukioissa oppilaitoskohtainen suunnitelma päivitetään lukuvuosittain. Opiskeluhooltosuunnitelma voi sisältää osioita, jotka on laadittu useamman oppilaitoksen kanssa yhdessä edellyttäen, että kaikki opiskeluhoollon toimijat ovat samat. Suunnitelma voi sisältää osioita myös alueellisesti sovitusta toimintamalleista ja toimintaperiaatteista. Opiskeluhooltosuunnitelma kirjataan oppilaitoksen sähköiseen järjestelmään, ja se on julkinen asiakirja. Koko kaupungin tasolla opiskeluhooltosuunnitelmat tarkistetaan vuoden kuluessa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tarkistamisesta.

Lukuun 4.4 liittyvät tukimateriaalit:

- Opiskeluhoolto ja opiskelun tuki lukiossa
- Yksilökohtaisen opiskeluhooltoon ohjautumisen prosessi
- Opiskeluhooltosuunnitelman laadinta -prosessi
- Opiskelun tuen lomakkeet - Opiskeluhooltokertomus ja huoltajan suostumus
- Lomake opiskeluhoollon ja sen johtamisen kehittämiseksi
- Lomake Lukiokohtaisen opiskeluhooltosuunnitelman laatimisesta Oulun kaupungin lukioissa
- Oppilaitosten turvallisuuskansioiden ohjeet

5 OPPIMISTAVOITTEET JA OPETUKSEN KESKEISET SISÄLLÖT

5.3. Äidinkieli ja kirjallisuus

5.3.1 Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärä

Oulun kaupungin lukioissa jokaisella äidinkielen pakollisella kurssilla luetaan vähintään yksi kokonaisteos, kirjoitetaan vähintään yksi laaja teksti ja yksi lyhyt teksti sekä arvioidaan opiskelijan suullista osaamista.

6 OPISKELIJAN OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1 Arvioinnin tavoitteet

Oulun kaupungin lukioissa arvioinnin tavoitteena on tukea opiskelijan oppimista. Opiskelija oppii arvioimaan omaa työskentelyään ja taitojaan, ja hän saa palautetta edistymisestään. Arvioinnin tulee olla jatkuvaa. Opiskelija saa palautetta sekä kurssin aikana että kurssin lopussa. Arviointi voi olla sekä suullista että kirjallista. Numeroarviointi on vain yksi arvioinnin muodoista.

6.2 Kurssisuorituksen arviointi

Oulun kaupungin lukioissa arvioinnista keskustellaan ja sovitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa kurssin alussa, jotta opiskelija tietää kurssin tavoitteet sekä mitä kurssilla on tarkoitus oppia ja millä kriteereillä oppimista arvioidaan. Kursseilla tehtävien töiden ja tutkimusten tehtävänannot ja arviointikriteerit tulee suhteuttaa lukiokurssin laajuuteen.

Arviointi on monipuolista ja kannustavaa. Kurssin arviointi ei ole yhden suorituksen varassa, ja koe on korkeintaan yksi osa arviointia. Kursseilla käytetään itsearviointia, vertaisarviointia sekä ryhmäarviointia. Arvioinnissa voidaan hyödyntää myös sähköisiä oppimisalustoja ja menetelmiä.

Opettajan pedagoginen vapaus ei saa asettaa opiskelijoita eriarvoiseen asemaan, vaan opiskelijoita tulee kohdella tasavertaisesti. Opettaja ei saa arvioida arvoja, asenteita, henkilökohtaisia ominaisuuksia, eikä arviointia saa käyttää rankaisukeinona.

6.2.2 Itsenäisesti suoritettu kurssi

Oulun kaupungin lukioissa opiskelijalle voidaan hakemuksesta myöntää lupa suorittaa opintoja itsenäisesti eli kontaktiopetukseen osallistumatta. Tällöin opiskelija ja opettaja sopivat työtavoista ja suorituksista, joilla kurssin sisällöt ja tavoitteet saavutetaan.

Itsenäisen kurssin arvioinnin tulee olla riittävän monipuolista, ja se voi sisältää myös yhteisöllisiä työtapoja. Opiskelija ja opettaja sopivat itsenäisen kurssin arviointitavoista.

Opiskelijan mahdollisuudesta suorittaa opintoja itsenäisesti annetaan tarkemmat ohjeet kunkin lukion opetussuunnitelmassa.

LIITE 1: OULUN LUKIODEN TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKAN OPETUSKÄYTÖN SUUNNITELMA

Lähtökohta

Oulun kaupungin lukioiden tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön suunnitelma rakentuu sivistys- ja kulttuuripalveluiden digitaalisen agendan pohjalle. Lukiossa tämä tarkoittaa BYOD-konseptin eli opiskelijoiden ja opettajien henkilökohtaisten älylaitteiden käyttöä tukevien laite- ja ohjelmistoympäristöjen kehittämistä.

Omien laitteiden käyttöä varten rakennetaan kaikki toimipisteet kattava langaton verkko ja siihen liittyvät oppimisympäristö- ja pilvipalvelut. Verkko- ja etäopetus ovat kiinteä osa lukioiden toimintaa.

Toiminta-ajatus

Jokaisessa lukioissa tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön kehittämistä koordinoivat opetusteknologiavastaavat, jotka edistävät kaikki opettajat osallistavaa toimintakulttuuria. Opettajien ja rehtoreiden täydennyskoulutusta järjestetään yhteistyössä alueen korkeakoulujen, muiden oppilaitosten ja yritysten kanssa.

Opettajien koulutuksessa keskitytään BYOD-mallin mukaisen toiminnan tukemiseen sekä kaupungin käytössä olevien oppimisympäristö- ja ohjelmistopalveluiden hyödyntämiseen. Opettajia kannustetaan yhteisopettajuuteen, jossa opettajat jakavat opetuksen suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin käytänteitä. Uusia toimintamalleja ja teknisiä ratkaisuja kokeillaan erillisissä hankkeissa, joihin pyritään saamaan myös ulkopuolista rahoitusta.

Opiskelijaa tuetaan oman oppimisprosessinsa arvioinnissa oppimisympäristöratkaisuilla, joissa hänellä on pääsy lukioaikaiseen opiskelumateriaaliinsa. Opiskelijoiden valmiuksia tieto- ja viestintä-

tekniikan opetuskäyttöön tuetaan järjestämällä vertaistukea ja kohdennettua koulutusta eri oppiaineiden ja lukio-opintoihin valmistavien kurssien yhteydessä.

Tavoitteet

Tavoitteena on, että

- opiskelijoille taataan pääsy ajanmukaisiin sähköisiin oppimateriaaleihin ja sähköiset oppimateriaalit ovat käytössä eri oppiaineissa
- keskeiset oppimisympäristöt ja ohjelmistot ovat käytettävissä yhden tunnistautumisjärjestelmän kautta sekä saavutettavissa myös mobiilisti
- opettajat osaavat hyödyntää tieto- ja viestintätekniikkaa sekä sähköisiä oppimateriaaleja tarkoituksenmukaisesti oman oppiaineensa opetuksessa
- koulujen kalusteita, tiloja ja opetusvälineitä hankittaessa varmistetaan niiden yhteensopivuus älylaitteiden kanssa ja soveltuvuus BYOD-mallin mukaiseen toimintaan
- tehtävät oppimisympäristöratkaisut ja opetusmateriaalit ovat laitteistoriippumattomia

Toimenpiteet lukuvuonna 2016–2017

- toteutetaan langattomien verkkojen perusparannus kaikissa Oulun lukioissa ja avataan langattomat verkot opiskelijoiden omille laitteille
- otetaan käyttöön opetusteknologisia ratkaisuja, jotka mahdollistavat opiskelijan oppimisprosessin kokoaikaisen seurannan ja jatkuvan arvioinnin toteuttamisen

LIITE 2: OULUN KAUPUNGIN LUKIOIDEN KIELIOHJELMA

Oulun kaupungissa lapsen ja nuoren kielitaidon kehittyminen nähdään prosessina, joka alkaa varhaislapsuudesta ja jatkuu eliniän, joten Oulussa pyritään luomaan erilaisia kieliopintojen jatkumota. Oulun kaupungin kieliohjelma kattaa varhaiskasvatuksen, perusasteen ja lukion sekä vapaan sivistystyön niiltä osin kun se koskee yleissivistävän koulutuksen kanssa tehtävää yhteistyötä. Kieliohjelman tavoitteena on taata lapsille ja nuorille monipuolinen ja syvä kielitaito tasapuolisesti kaupungin eri alueilla.

Oulun kaupungin lukioiden kielitarjonnalla pyritään varmistamaan oppilaan perusasteella aloittamien A- ja B-kielten opintojen jatkuminen. Lukiolainen voi myös aloittaa uuden kielen opiskelun, B3-kielen. Tästä johtuen lukiokoulutuksessa on kokonaisuudessaan laajempi kielitarjonta kuin perusasteella. Kielitarjonta on koulukohtainen, mutta kieliryhmiä voidaan muodostaa lukioiden yhteistyönä. Lukiossa voidaan järjestää myös yksittäisiä kielen kursseja. Vieraiden kielen opetusta voidaan antaa myös etäopetuksena.

	A-kielet	B1-kieli	B2/B3-kielet
OULUN KAUPUNGIN LUKIOT	EA, EN, ESL, RA, RU, SA, VE	RU	EA, EN, IA, LA, RA, RU*, SA, SM, SMI, VE
eLukio	EN	RU	EA, IA, RA, SA, VE, JP, KI, SM

Taulukko: Lukioiden kielitarjonta

EA=espanja, EN=englanti, ESL=English as a Second Language, IA=italia, JP=japani, KI=kiina, LA=latina, RA=ranska, RU=ruotsi, SA=saksa, SM=pohjoissaame, SMI=inarinsaame, VE=venäjä

* Oulun aikuislukiossa myös B3-kielenä

Tavoitteena on, että perusasteella aloitetut pohjoissaamen opinnot jatkuvat toisella asteella. Päivälukioissa pohjoissaamen opinnot suunnitellaan opiskelusta kiinnostuneiden opiskelijoiden määrän ja muiden edellytysten mukaisesti vuosittain opinto-ohjaajien avustuksella.

Oulussa on myös mahdollisuus suorittaa kansainvälinen ylioppilastutkinto (International Baccalaureate). Oulun Lyseon IB-linjalla opiskellaan IB Diploma -tutkintoon johtavaa opiskeluohjelmaa, jossa kohdekielenä on englanti. IB Diploma -ohjelmaan haetaan valintakokeen kautta.

Lasten ja nuorten kielipääomaa voidaan kartuttaa myös vapaan sivistystyön opinnoilla. Oulu-opiston kurssitarjonta palvelee myös lukio-opintoja niin, että kielen kurssien laajuus määritellään vastaamaan lukiokursseja. Opiskelijan on mahdollista saada todistusmerkintä ko. kurssista, mikäli hän suorittaa kurssikokeen.